

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Helyben: Vidéken: Egy óra. . . . . 1 kor. Egy óra. . . . . 1 kor. 50 fill. Negyedévre 3 . . . . . Negyedévre 4 . . . . . 50 .		Főszerkesztő: HEGEDŰS LORÁNT. Kiadók és laptulajdonosok: HOFFMANN és KRONOVITZ.	Szerkesztőség és kiadóhivatal: DEBRECZEN, Piac-utca 47. és 48. szám.
---	--	--	---

Az igazságügyminiszter feje.

Debrecen, november 17.

Az új polgári perrendtartásról szóló törvényjavaslatnak, amelynek tárgyalását tegnapi ülésén kezdte meg a képviselőház, egy már látjuk: napnál fényesebb tanúságot tett a mellett az axioma mellett, hogy az agrárius mindig agrárius marad, akármilyen álarcot öltön is magára. A törvényjavaslat 31. és 32. szakaszai, melyek a könyvkivonati illetékességről rendelkeznek, egy táborba tömörítette az összes politikai pártok agráriusait, akik mint külön szervezet adóz harcra készülnek a javaslat képviselője, Székely Ferenc igazságügyminiszter ellen. Munkapártit, néppártit, függetlenségi pártit testvéri sókban egyesít a közös érdek: az agrárius osztályérdek, melynek védelmében ledőlnek a pártkeretek és minden koalíciónál szorosabb egyesülésben forrnak össze az osztálytársak.

Emlékeztet még, mekkora fölzudulást idézett elő a törvényjavaslat eredeti szövegének 31. és 32. szakasza, amely szerint a hitellező kereskedő az eddigi gyakorlattól eltérően a vidéki kiscgazdát, vagy kisiparost csak az alperes illetőségi helyén perelhette volna. A kereskedővilág jogos kívánságára az igazságügyminiszter megváltoztatta az eredeti szöveget és azzal enyhítette annak jogsértő szigorúságát, hogy aki a megrendelést, ugyszintén az átvételt is okirattal tudja

bizonyítani, annak a helyben való perlésre is joga legyen.

Nyilvánvaló, hogy ez a módosítás, ha nem is egészen, de legalább részben oltalmat nyújt a kereskedőnek s elhárítja a magyar kereskedelemről azt a veszedelmet, amely fejlődésben fenyegette.

Az agráriusoknak azonban ez nem tesz s kiméletlen harcra szervezkednek a kereskedők érdekeit védő szakaszok s egyben az igazságügyminiszter ellen. A függetlenségi, néppárti s a Darányi körül csoportosuló 67 és pártönkivüli agráriusokhoz a kormány pártjából is érkeztek újabb segédcsoportok, azok közül a munkapártiak közül, akik a néhai alkotmánypárti hitről tértek át a mégis csak üdvözítőbb munkapárti vallásra. Ezek az urak ugyanis szintén telivér agráriusok, de nekik perrendtartás említett szakaszain kívül egyéb okuk is van fenekedni az igazságügyminiszterre: nem tudják megbocsájtani Székely Ferencnek a választójog reformja kérdésében foglalt bátor és igazságos álláspontját.

És szomorúan kell konstatálnunk, hogy a 40 főnyi új koalíció erősebb a többi 374 képviselőnél: az agrárius összeesküvés máris elért annyit, hogy az igazságügyminiszter már a lemondás gondolatával foglalkozik. Budapesti tudósítók előtt Székely Ferenc a következő nyilatkozatot tette:

— Nem titkolom, hogy nagyon elkedvetlenített, sőt bántott az, hogy a saját pártkörünkben feláll egy ember s kijelenti,

hogy ez a törvényjavaslat forradalmat fog előidézni. Hát kérem: ez nem úgy hatna. Én egy egész életet töltöttem a jogélet terén s ha én egy ilyen fontos javaslattal álllok elő: úgy azzal állok vagy bukom. Igaz, hogy én magam kijelenttem, hogy részletkérdésekben nem vetem fel a pártkérdést, de jogász reputációmnak tartozom azzal, hogy a javaslat alapelvei keresztülvitessenek. Tény az, hogy tapasztalnom kellett, hogy a fölszólaló nem áll egyedül, hanem szervezett csoportnak tagja. Tudom, hogy nagyon sokan örülnének, ha lemondanék.

Az igazságügyminisztert egyelőre eltérítette lemondási szándékának megvalósításától az a hatalmas érvekben gazdag beszéd, amelylyel a munkapárt tegnapi értekezletén Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter a törvényjavaslat védelmére kelt, de bizonyosra vehető, hogy ha a tárgyalás rendjén a reakciók táborba kerekednek felül, Székely Ferenc egy pillanatig sem fog habozni, hogy levonja a perfidia következményeit. És menni fog a kabinet egyik legkiválóbb tagja, akinek mindenestre megvan az a nagy büne, hogy miniszter mert lenni, pedig nem volt mágnás, nem volt dzsentri, csak mindössze nagyon sok esze van. Az új koalíció tagjai viszont, ha nem is mondhatók valami tulságosan eszeseknek, de megvan az a vitán fölüli álló nagy erejük, hogy vagy grófok, vagy bárók, vagy dzsentrik, vagy legalább is ezeknek az uszályhordozói. Magyar-

Éjjel.

Írta: Radó István.

Keményen, durván, nyugodtan és fölény nyel terpszkedett széjjel az éjszaka a városban. Akik a lehuzott redőnyök és az álmosan pislákoló gázlámpák között mendegéltek, — azok csak összehuzott szájjal tudtak egy-egy szót kimondani és minden hangosabb szó fájdalmasan, zengve verődött vissza az éjszaka sötétségfaláról. A kocsiuton bután kocogott egy félszeg, ügyetlen kocsi. A gyalogjárón szemmel látott messzeségig senki nem lépegetett. A mellékutcák valamelyikéből, amelyek nappal mint falánk szájak tátongtak a körutra, hogy az embereket elnyeljék, két fiatal ember lépett ki óvatosan, halkán. Lépéseiken hallani lehetett, hogy ritkán sétálnak együtt, hogy nem fúzi őket össze egyelőre semmi. Imre, az idősebbik, mosolygást rejtgetett az ajkai körül, a másikkal, Kálmánnal nyugodt szemében néha-néha felvillogott valami, furcsa, félelmet és gyűlölködést szóró pillantás.

Imre egyszerre füttyülni kezdett, megforgatta könnyű sétatálcáját a levegőben, s azután odafordult Kálmánhoz:

— Tudja már? — kérdezte meglegedett arccal.

— Mit? — kérdezte Kálmán izgatott kíváncsisággal.

— Hogy Irén hozzám jön. Kálmán habozás nélkül, egy pillanatnyi várás nélkül felelte:

— Tudom. Tudtam. Hallgatott egy pillanatig, azután ugyanazon a felindultság nélküli hangon, egyszerűen mondta:

— Gratulálok. Imre már nem füttyörészett, már nem lóbálta a botját, nem dobálta a kezét, nyugodtan, elégedetlenül ment. Kálmán nyugodtsága megijesztette és biztosan, nem rekedt hangon kijelentett szavaj kellemetlenül csengtek a fülébe. Nem ezt akarta és nem így akarta. Fakósárgának, reszketőnek akarta látni ezt a fiút, akinek a fogai összeverődnek a fájdalomtól a pár szó hallatára és a meglegedett arc látatára.

— Köszönöm a gratulációt — kezdte újra a beszédet. Én — megmondom magának őszintén — nagyon boldognak érzem magam. Nagyon meg vagyok elégedve. Külömben — mondta és hangjában valami fölényes nemtörődömség vegyült — Irénnel már rég megegyeztünk és most néhány nap előtt a szülei is beleegyeztek.

— Tudom, — vágott közbe Kálmán és ezután az egy szó után elhallgatott. Érezte, hogy evvel az egy szóval ő került felül. — Ilyet nem szabad tudni senkinek másnak, csak annak a két embernek. És Kálmán tudta és megmondta. Imre megállt. Arcát előntötte

a vér, s még látszólag erősen, összeszorított fogakkal kérdezte:

— Honnan tudja?
Kálmán mélyen belenézett a szemébe, Irénre gondolt és hirtelen vállat vont:

— Ilyet, ezt meglátja az ember. Tovább mentek. Az éjszaka körülöntötte őket. Lassan léptek befelé mindaketten a lámpavilágokból a homályos helyekre, egy-egy pillanatra végigszaladt rajtuk valamelyik gázlámpa fénye, azután ruhájuk, kalapjuk, arcuk újra semmitmondó, zsákszerű tömeggé olvadt egybe.

Lassan leértek a Dunapartra. Kálmán mélyen fellélegzett. Kacéran mosolygott rá a hold ezüst-fehér szákkal szöve át a levegőt és a vizet. Semmi nyomást nem érzett, könnyű volt és meglegedett, nem érezte azt a kint, hogy a holnapi eseményekkel és a holnapi gondolatokkal is kellene foglalkozni. Csak az éjszakát látta. De azért józan volt és látta, tudta, érezte maga mellett Imrét.

— Ülünk le — mondta — és érezve az Imre határozatlanságát, le is ült. Kálmán lehunyta a szemét, és a holdat és Irént látta maga előtt és tudta, hogy valaki van mellette de tudta azt is, hogy beszélnie kell. Ajkai alig mozdultak, az egész elbeszélés alatt mereven, félig fekvő motyogta, morzsolta a szavakat:

— Tudja, hogy én még nem csókoltam meg Irént? Meg kell mondanom, mert maga

Szendrő Sándor

zongora és hangszerkészítő Debreczen.

Zongora, gramofon és hangszer áruciklára
Batthyány-u. 22. sz. alá

helyeztetett st.
Telefon sz. 729.

Telefon sz. 729

országban pedig ez az erény nagy hatalmat ad. Ez az erény képes lecsapni a szerb és román határ előtt a vámsorompókat. Talán csak képes lesz megbuktatni egy igazságügyminisztert, aki nem hajt térdet előttük.

Debreczen a drágaság ellen.

A husdrágaság és a munkáslakások.

A Debreczeni Független Ujság vetette fel egyik legutóbbi vezetőcikkében azt az eszmét, hogy a városunkban általánosan érezhető drágaság ellen, a fórumon, a közgyűlési teremben keresnek orvoslást törvényhatóságunk vezető férfiai s akik erre legjobban hivatottak, tegyenek konkrét indítványt az immáron túrhetelen állapotok megszüntetésére.

És a holnapi, pénteki közgyűlés elé tény leg két ilyen irányú indítvány kerül s nyújt majd alkalmat arra, hogy városatyáink keressék és megtalálják azokat a módokat, amelyekkel segíteni lehet a mai állapotokon.

Az egyik indítványt a tanács terjeszti be, javasolván: hívja fel a közgyűlés a tanácsot, hogy modern munkáslakások építtetésére tegye meg a kezdeményező lépéseket s a mérnöki hivatal utasítsa megfelelő terveket s költségvetések elkészítésére.

A másik indítványt Falk Lajos és társai terjesztették be írásban s ez a husdrágaság megszüntetésére vonatkozik. Azt kéri beadványukban, hogy a közgyűlés írjon fel a kormányhoz a szerb vámsorompók megnyitása tárgyában.

A két aláírással ellátott indítvány így szól:

Miután a folytonosan emelkedő husárak már most is oly magasak, hogy azok nemcsak a szegény néposztályra, hanem a polgárság minden rétegére nézve is elviselhetetlenekké váltak és miután a magyarországi aránylag csekély vágómarha állományra való tekintettel nincsen kilátás arra, hogy e tekintetben a közel jövőben javulás következhesse be, sőt minden jelenség arra mutat, hogy még további áremelkedések várhatók;

tisztelettel kérjük a tekintetes törvényhatósági bizottsági közgyűlést, méltóztatásuk elhatározni, hogy a husdrágaság következtében hazánkat fenyegető inséget megakadályozandó, azzal a sürgős megkereséssel fordul a kormányhoz, hogy az élő állat behozat-

talát lehetővé teendő: a szerbiai vámhatár megnyitása érdekében sürgősen tegye meg a szükséges lépéseket s többek közt az O. M. K. E. is behatóan foglalkozott ezzel a kérdéssel és megállapította, hogy a szerb vámhatár megnyitása ellen felhozott érvek nem oly természetűek, amelyek elháríthatók ne lennének.

Falk Lajos, Kontsek Géza,
Lőkovic Artur, Jánosi Zoltán,
Somossy László, Szávay Gyula,
Bárdos Géza.

Ezt a javaslatot már a holnapi, pénteken délután három órákor tartandó közgyűlésen tárgyalja a törvényhatósági bizottság. A közgyűlés napirendjére ezenkívül még a következő ügyek tűzettek ki pótlólag: A guti vadászterület használatának ügye. Tanácsi javaslat a Tiszviselőtelep két utcáján és ottani keleti soron, s a Hajdusámsoni h. é. vasut telkéről a közcsatorna kiépítése iránt.

Négyhónapos indemnitás.

A néppárt a kereskedők ellen.

Amint előrelátható volt, Lukács László pénzügyminiszter ma négyhónapos indemnitásról szóló törvényjavaslatot terjesztett a képviselőház elé, mivel egészen bizonyos, hogy a Ház nem képes ez év végéig elintézni a költségvetést, a határidőhöz kötött sürgős ügyek miatt. Valószínű, hogy az indemnitást a jövő hó elején tárgyalják, akkor is, ha addig nem is végeznek a perrendtartással. A mai ülésen folytatták a perrendtartás általános vitáját.

Részletes tudósításunk itt következik:

Az indemnitás.

Berzeviczy Albert elnök megnyitván az ülést, nyomban felállott Lukács László pénzügyminiszter és benyújtotta az indemnitási törvényjavaslatokat, amelyben kéri a Házat, hogy adjon felhatalmazást a kormánynak, hogy 1911. április hó végéig a mai költségvetés alapján kormányozhasson.

Elnök: A javaslat ki fog nyomtatni és szét fog osztatni.

Ezután harmadszori olvasásban elfogadták a tegnapi megszavazott törvényjavaslatokat.

A perrendtartás.

Horváth Gyula szólalt fel elsőnek a polgári perrendtartás javaslata mellett. Annak

a reményének ad kifejezést, hogy ez a javaslat meg fog felelni a hozzáfűzött várakozásnak és a peres eljárásokat gyorsabbá fogja tenni s miképpen bevált kicsinyben a sommás eljárás, éppen úgy be fog válni nagyban ezen javaslat. Részletesen szól a javaslathoz. A könyvkivonat eltörléséhez ragaszkodik s minden ellenkező módosítás ellen tiltakozik. Helyesnek találja az ügyvédi költségeket a részleteiben, tételtől-tételre kimutatni, hogy így könnyen megállapítható legyen, hogy mit is számított fel. Elfogadja a javaslatot.

A néppárt a kereskedők ellen.

Simonyi-Semadam Sándor a néppárt nevében szólal fel és kijelenti, hogy a néppárt szimpátiával fogadta a javaslatot, de vannak kifogásai ellene. Franciaországban, ahol a perek ugyyszólván akta nélkül folynak le és 150 frankon felül nem engednek írásbeli bizonyítást, a legnagyobb hümbüg az, hogy a bíróság nem igazságot, hanem jogot akar.

Kelemen Samu: Keresni kell az igazságot!

Simonyi-Semadam Sándor: De tudja azt a képviselő ur, hogy hol kell keresni?

Kelemen Samu: Éppen a bíró hivatása, hogy keresse!

Polónyi Géza: De a páholyban nem lehet keresni.

Kelemen Samu: Ott nem is kerestük.

Simonyi-Semadam Sándor: A könyvkivonatról szólva, elítéli azt az irányzatot, a mely 18 millió embert kiszolgált egy osztály érdekének.

Barta Ödön: Nem ott kell keresni a 18 millió ember baját.

Simonyi-Semadam Sándor: Az a baj, hogy itt a nép képviselői sem védik a nép érdekeit. Ennek a szakasznak legelső szövegezését tartja helyesnek, amelyet az előadó a bizottságban előterjesztett.

Szmrecsányi György: Leszavazták a bizottságban a minisztert.

Simonyi-Semadam Sándor: Eddig a törvény a gyengébbeket védelmezte meg az erősebbek ellen, hogy kimondta, csak bejegyzett kereskedő perelhet könyvkivonat alapján. A miniszter erősködött, hogy a 32-dik szakaszt, amelyben ez ki van mondva, fenn tartja. Fenn is tartotta, de a 31-ik szakaszba vett be egy csekélyke módosítást, a mely részabadija nemcsak a bejegyzett cégeket, hanem az összes kecskedőket a népre. — **Sándor Pál** ur csóválja a fejét. (Derűtség.) Elhiszem, hogy az én beszédem nem tetszik neki, hiszen ez az egész dolog az ő munkál-

megmondta, hogy Irén a maga felesége lesz. Ezt azért mondta nekem, hogy fájjon, hogy kinlódjam, hogy összehuzódjon a szám, mert éveken keresztül mindennap velem volt Irén és mert tudta, hogy én szeretem. Azt akarta, hogy remegjek, hogy megrázkódjam, hogy szoruljon össze a szívem és hogy keserűekké váljanak bennem a kedves szavak és egy-némely itt-ott kapott csókok.

Imre keze ökölbeszorult, körmei bele-mélyedtek a husába és nem tudott felelni.

— Hát én nem csókoltam meg Irént, soha, — folytatta a másik. Nem gondolok vissza most amikor a maga menyasszonya, — irigységgel azokra a csókokra, amiket kaptam. Mert nincsenek csókjaim tőle. Mondásaim vannak. És van az, hogy szeretett, és van az, hogy szeret. De ez nem mulik el azért, mert maga őt feleségül veszi. Látja én nem félek és nem sirok Irénért. Mért nem csókoltam meg. Pedig megcsókolhattam volna. — Fogtam a kezét sokszor és csak magamhoz kellet volna huznom. Álltam a háta mögött gyakran, mikor a zongora előtt ült és csak le kellett volna hajolnom hozzá. Elöttem állt egyszer-mászor és mosolyogva, fehér fogait mutogatva nyújtotta nekem az ajkát. — Mikor beléptem hozzá, sokszor pihent a divá nyon, elnyújtva, nyújtózódva, és nekem csak mellé kellett volna ugranom. De én nem csókoltam meg hosszú esztendőkön keresz-

tül, hogy ne jöhessen valamikor egy másik ember, aki azt mondja, amit maga mondott ma, ne jöhessen maga és ne láthasson reszketni, remegni, ne láthassa, hogy elvesztek valamit. Nem csókoltam meg Irént soha.

Imre előredült és feje behanyatlott a tenyerébe. Kálmán pedig felegyenesedett és nyitott szemmel, hangosan mondta:

— De maga meg fogja csókolni, maga ölelni és csókolni fogja, magáé lesz. És ezért maga fölényesen, boldogan akart velem beszélni. Az Irén jövő csókjait akarta odavetni az én elmult csókjaimmal szemben és az Irén jövő életét, amit magának él, avval az elmult élettel, amit nekem élt. Hát csókjaim nem voltak, azok a tied mind, de az elmult élete az enyém volt, a jövő élete pedig nem lesz a tied. Az elmult életét velem élte le, minden gondolatát velem gondolta át, — minden könyvét velem olvasta végig. Mult életében minden szava az enyémmel fonódott össze, nem állott fölöttem és nem akart egyedül átélni semmit.

Imre belemarkolt a hajába, beleharapott az ajkaiba, szeméit beszoritotta és úgy hallgatta fildokolva Kálmán szavait, amelyeket beleordított a két sötétségbe, a hold ezüst fényébe, az Imre fülébe.

— Az Irén elmult élete az enyém volt, az marad. És te, te karonfogva fogsz vele járni, csókolni fogod, veled fog élni és az

élete nem lesz a tied. Asszony lesz, aki felelted fog élni és nem veled, asszony lesz, aki maga-magának fog gondolkodni, akinek a lelke kialakult és egyéni, kit te úgy amint van fogsz elfogadni. És azt az életet, azt a szívet, azt a lelket fogod megkapni, ami akkor ébredt, akkor alakult, mikor velem élt, azt a lelket fogod kapni, amit én ébresztettem és alakítottam és élni fogsz együtt egy lélekkel, amit csak egy parányi érzés, a szerelem fog hozzáfűzni, de a tied nem lesz soha, — mert az enyém volt és az enyém lesz.

Imre a soha szóval felugrott és mire Kálmán az utolsó mondatot kimondotta, már rajtatérdelt és elkapta a nyakát. Kálmán érezte a szoritást, látta a véres szemeket, szemben vele, de nem érzett semmi félelmet. — Szemei lassan elhomályosultak, mellére nyomás érezkedett le, lecsukta a szemét és halkán mondta:

— Irén.

Imre nem hallotta, de megérezte, hogy mit mondott a másik, és ez a név felébresztette. Eleresztette Kálmán nyakát, mellé ült, és zokogni kezdett. Kálmán nemsokára magához tért, felnyitotta, feltépte kabátját, kitétte mellét a holdfénynek, nagyot lélegzett, visszanézett az összetöporodott, megcsuklott Imrere és nyugodtan, biztosan megindult hazafelé . . .

Megkezdődött

a Gabelsberger-Markovits rendszerű magyar, német levelező és vita gyorsírás. A Budapesti Gyakorló Gyorsíró Társaság hivatalos tanfolyamának III. Cursusa 1910. november hó 1-én. „MERCUR” összes rendszerű írógépek műszaki vállalat. — Telefon 5-40 Debreczen, Arany János-utca 2. szám. Jelentkezések egész nap.

kodásának eredménye. Jól csinálta a dolgát, pedig jó volna, ha egy kicsit demokratább lenne, mint a hogy hangoztatta. Sándor Pál mint demokrata lenézi a nemesi címeket, és többre becsüli a törvényben biztosított előjogokat, mert ezekkel anyagi előnyt lehet szerezni.

Gál Sándor: És báróságot is lehet vele nyerni. (Derültség és taps a néppárton.)

A szünet után Cseryn Károly szólalt föl. Általánosságban elfogadja a javaslatot, de a részletekre nézve több módosítást kíván.

Miután Szivák Imre és Polónyi Géza holnapra halasztották beszédüket, az ülés dél után 2 órakor véget ért.

A halotthamvasztás.

Szász Adolf dr. előadása a Szabad Iskolában.

A városháza dísztermét ma este egészen megtöltötte a nagyszámú közönség, hogy megértesse Szász dr.-nak, a kiváló debreceni orvosnak *A halotthamvasztásról* megtartott előadását. A debreceni közönség már hosszabb idő óta nagy érdeklődést mutat a halotthamvasztás problémája iránt, azóta, hogy Kovács József polgármester legutóbbi megválasztása alkalmával adott programjának egyik jelentős pontjává tette Debrecenben egy krematórium felállítását. Innen magyarázható, hogy a közönség olyan nagy számmal jött össze, a nagy figyelem pedig, melylyel a publikum mindvégig kísérte az előadást, annak a vonzó modornak tudható be amelylyel Szász dr. az érdekes témát fejtegette.

Szász Adolf dr. a halottak eltakarítása különböző módozatainak történetével vezette be előadását, majd utalt a polgármester programbeszédére s azt a reményét fejezte ki, hogy ha a halotthamvasztást engedélyezi a belügyi kormány, úgy Debrecen város történetét fogja diszítani az első magyar krematórium létesítésének dicsősége. Előadásából a következő nagy érdekességű részletet közöljük:

A nagy természetnek legdemokratikusabb intézkedése a halál. Király, vagy proletár, milliomas vagy koldus hulláját ugyanazok a férgek, ugyanazon idő alatt, és teljesen azonos bomlási folyamatok semmisítik meg.

A természetnek ezt a nivelláló művészetét az emberek kissé megzavarták. A szegény ember örök nyugalma 30 évig tart, mert a temetőket 30 év múlva felszedik és az ott talált maradványokat közös sirba helyezik. A gazdag ember utódai új sirt bérelhetnek, de meddig? Lehet, hogy a következő generáció már nem tartja szükségesnek és akkor az egyenlőség elve érvényesül, a gazdagot is a közös sir takarja el.

A halotthamvasztást különösebben három okból ellenzik:

1. Kegyeletsértőnek mondják,
2. törvénykezési okokból,
3. egyházi okokból.

(Hogyan égetik a halottat?)

1. Kegyelet-e az, amely csak 30 évre biztosítja az örök nyugalmat s azután ki tudja: hova kerülnek azok az idő által még nem teljesen megsemmisített maradványok? Az elhamvasztás voltaképpen ugyanazt végzi rövid órák alatt, amit a természet néha évezredek alatt sem teljesíthet. Hiszen ősemberek csontjait, kik évezredek előtt éltek, most is gyakran találják. Nem kegyetesebb érzés-e azt tudni, hogy hozzánk tartozóink összes maradványai egy kis helyen, egy urnában elhelyezve megmaradnak és megőrizhetők időtlen időkig, anélkül hogy bárkinek akár közegészségi, akár közgazdasági okokból utójában lennének? A földsírbán történő lassu bomlás és rothadás voltaképpen szintén égési folya-

mat, csak hogy lassu. Kegyeletsértőnek gondolják a halotthamvasztást azok is, akik azt hiszik, hogy a test nyílt tüzön lesz a lángok martalékává. A krematóriumban azonban ez nem így történik.

Képzeliünk el egy halotthamvasztást. A halotthamvasztásnál és a végső nyughelyre kísérésnél semmi eltérés nincsen. Minden vallás a maga ceremóniája szerint bucsuztatja el a halottját. A hamvasztásnál a temető helyet a krematóriumba kísérik a koporsót. A koporsót beviszik a gyászoló közönség kíséretében a templomszerű csarnokba és egy díszített baldachin alatt ravatalra helyezik. A csarnok virágokkal van díszítve. Megkezdődhetik a bármely vallás szerinti szertartás, mint a temetőben, csak hogy zárt helyen és a kísérő közönség nincsen kitéve az esőnek, sárnak, meghűlésnek. A szertartás befejezése után karéneket és orgonát kíséret mellett a ravatal — rajta a koporsóval és baldachinnal — lassan csendben lesüllyed. A baldachin felső virágos része zárja el a koporsót. Odalent aztán átveszi a megbízott mérnök — és nem a cinikus sirásó. Mennyivel szebb, meghatóbb, mint mikor a nyitott sirba a néha durva, a halott iránt mit sem érző sirásók, kiméletlenül leeresztik a koporsót és gyakran el is ejtik, úgy hogy a koporsó beleesik a sírgödörbe, aztán következik az a rémes dübörgés, amit a koporsóra dobált görgőgyökök okoznak.

A koporsó és a ruházat az óriási hőségben egy-két másodperc alatt éget és az erős huzat folytán a kéményen kiröpi. A test víz-tartalma is gőz alakjában elpárolog és marad az emberi test mint mozdulatlan izzó tömeg, amely tömeg a magas 1000 fok Celsius hő behatása alatt szétesik és mint hamu a rostélyon keresztül egyenesen az urnába hull, a nélkül, hogy emberi kéz érintené s az urna lepecsételve, névvel ellátva kerül a kolumbáriumba. (Kolumbáriumnak nevezik az urna sírboltot) Az egész folyamat 1—2 óráig tart.

A kolumbáriumba került hamvak alatt éppen olyan kegyelettel mondhatja el ajtatós imáját hozzátartozója, mint a temetőben, tehát abban a tudatban, hogy itt nyugszanak szeretett halottaink összes földi maradványai. Nyugalomukat ne zavarja semmi. A kegyelet sem.

(A törvénykezési szempontok.)

Törvénykezési szempontok sem olyan súlyosak, hogy azok az ellenvetések a halotthamvasztás helytelenségét bizonyítsák. Igaz, hogy a boncolás sok büntetett derített már ki. De exhumálás nagyon keveset. Ha minden halálesetről pontos jelentést adnak az orvosok, és minden hirtelen vagy gyanus halálesetnél rendőrorvosi boncolást rendelnek el, akkor exhumálásra nincsen szükség. És azt tartom, hogy inkább fusson egy gazember büntetlenül, mintsem, hogy a hullák fertőző baktériumai által ezer és ezer élő egészsége legyen veszélyeztetve.

(A hamvasztás és a dogmák.)

Az ellenérvek közül legfontosabbnak hirtelen azokat, amelyeket vallási okokból hoznak fel. És mégis Mihályfy Ákos dr. a Kath. Szemle szerkesztője, előkelő egyházi író-pap, a halotthamvasztás egyházi ellenzője így ír: „A hamvasztás az egyház dogmáival nem ellenkezik. A hamvasztás önmagában tekintve, erkölcsileg rossznak nem mondható. Lehetnek esetek, mikor az egyház felfüggesztené a szigorú tilalmat.”

Ilyen, egyházi oldalról jövő nyilatkozatok minden katolikus megnyugtathatnak. A hamvasztás nem sért dogmákat és nem valóságellenes.

Nemrég járta be a világot az a hír is, hogy X. Pius pápa felfüggesztette a tilalmat, amely a papoknak a hamvasztásnál a szokásos szertartást megtiltja. Igaz, hogy másnap megcáfolták a hírt.

Protestánsoknál Amerikában, Angliában, Svéd és Norvégában, Dániában és Svájcban, valamint Németország több államaiban teljes ornatusban működnek közre a lelkészek.

Zsidóknál is közreműködnek hivatalosan a papok külföldön, s csak az ortodox rabbik nem vesznek részt hivatásuk elhamvasztásánál.

(Az egészség érdekel.)

Lássuk melyek azok a szempontok, melyek a halotthamvasztás mellett szólnak.

Az emberiségnek, az emberek egészségének legnagyobb ellenségei: *a bacillusok és baktériumok milliárdjai.*

Ha állati járványok pusztítják az állományt, nagy apparátussal veszi kezébe az ügyet maga az állam, hogy megvívja a harcot a járványokkal, hogy a betegség terjedését megakadályozza. A járványban elhullott állatokat, bizonyos mélységben kell elföldelni és mésszel kell leönteni az állati testet. Sőt állati hulla égető kemencéket is készítenek felállítani. Mindez azért, nehogy az annyira drága állatok között a járvány pusztíson. Természetesen az állategészségügy államosítva is van, az állat pénzbe, sok pénzbe kerül.

Hát az ember egészsége nem érdemel annyi gondot és fáradságot? Mikor a kolera, tifusz, skarlát és más fertőző járványok *állandóan* pusztítják az ember-állományt. A sírokban a járványokozó és terjesztő baktériumok újra élednek és esőzéssel, talajvízzel újra napvilágra kerülhetnek és újra elkezdhetik rémes munkájukat. Vagy honnan kerülnek elő a már megszünt járványok baktériumai?

A közegészségügy fontos feladatai közé tartoznék a krematóriumok felállítása. 1000 fok mellett biztosan elpusztulnak a bacilluskok.

Az élve eltemetés rémképeit nem akarom itt felidézni. Mint orvos állíthatom, hogy majdnem teljesen kizárt dolog. Mindameltt, ha elgondolom, hogy milliók között éppen velem történhetnék meg, — bizony fázom tőle egy kicsit.

(160 millió a nemzetvagyonnak.)

A halotthamvasztás közgazdasági előnyei olyan szembeszökők, hogy azok részletes tárgyalása szinte fölösleges. Elég rámutatni arra a közismert tényre, hogy mindinkább nehezebb a városban temetőnek alkalmas helyet találni. Különösen a mai telekárak mellett. Budapest temetőinek területe 960 ezer négyszögöl, melynek feltárási értéke kerekén 12 millió korona (valódi értéke 50 millió korona), fenntartása 160 ezer koronába kerül évenként. Magyarország temetői körülbelül 40 ezer katastrális holdon fekszenek. Ennek a területnek az értéke, miután közvetlen a városok és községek tőzsomszédságában vannak, körülbelül 160 millió koronának felel meg.

Mi mindent lehetne ezekből a horribilis összegekből a kulturális és a közjólét érdekében megteremteni! Ezenkívül a városok fejlődésével és a lakosság szaporodásával a temetők gyakori változtatása is szükségessé válik és ezek állandóan nagy tökéletet le és vonnak el a produktív termeléstől. Míg egy egy művészileg készült kolumbáriumban ezer és ezer urna fér el kis helyen, sőt még szépebbézi érzésünket is kielégíti.

Az előadást, melyet 28 vetített kép kísért, zajos tapsokkal fogadta a közönség.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabású naptárt pedig csakis ugy kaphatja meg, ha a lapot íratja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

nődivat termel Debreczen, Fötér 55.
(Magyarország kávéház mellett.)

Kovács Gyula és Társa

Téli ujdonságok

női felöltőkben. Divat bundák, plüsch és szőrme kabátok, leány és gyermek felöltők, boák és muffok. Costümök, pongyolák, színházi és esti köpenyek divatszínekben.

Csipke, selyem és szövetblousok, divatos kabátok dus választéka a legolcsóbb szabott árak mellett.

A második csütörtöki felolvasó-est.

A római katolikus főgimnázium tágas diszterme zsufozásig tele intelligens, diszes, szép közönséggel; rendkívül érdekes program-számok, melyeknek egyikét-másikat allg várja a közönség, de nem ér rá türelmetlenkedni, mert ami addig van, az is sikerültebbnél sikerültebb: ez, röviden összefoglalva, jellemzése a tegnap délután öt órakor kezdődött csütörtöki felolvasó-estnek, mely még a szokottnál is sokkal nagyobb közönséget vonzott, úgy hogy sok-sok pótszéklet is kellett betenni.

Mindenkit megragadott mindjárt az első szám, az *Alber Lujza* szép zongorajátéka. Kedves ösmerőse már ő a felolvasó-esték közönségének, amely mindenkor méltányolja és hálás tapsokkal jutalmazza azt az élvezetet, amelyet a jeles zongoratanárnő gördülékeny, precíz, melléitést, biccentést soha nem ösmerő zongorázása szerez a hallgatónak. Most Schulhof „Grande Valse brillante” (Op. 6.) című szép darabját adta elő, gördülékenyen s oly frappáns hatással, hogy szünni nem akaró taps zúgott föl reá.

Ezután *Földy József* dr. kegyesrendi tanár lépett a pódiumra s remek fölolvast tartott „Solomos Kalvos” címen a két zakynthoi költőről. Valójában pedig a két nagy költő poézisének elemzése közben az újkori görög költészet fejlődésének képét rajzolta meg széles konturokkal, különösen kidomborítván azt a hatást, melyet a XVIII. és XIX. század érintkezési pontjain, a francia és olasz művészeti irányok fölszivódása után, a görög függetlenségi harc fölemelkedett eszmevilága gyakorolt a görög irodalomra. A tárgy szerezteiről és széleskörű ismeretéről tanuskodó tartalmas értekezés nagy és általános tetszést aratott, szép előadása pedig zajos tapsokat.

Nagyon kedves szám volt a harmadik. *Debreczeni Margit* ült a zongorához és néhány nótát és kuplét adott elő rajta a lehető legotthonosabb módon: jókedvűen fütörészvén is a dallamokat. A bizalmas, szinte családlás jellegű szám otthonra talált e hallgatóság bizalmas, mit e családlás jellegű körben, úgy hogy ráadásul még egy pár szép magyar nótát kellett hasonlóan előadnia.

„A civis város fotografiája kínai világitásban” címen *Mihalovits Jenő* irt össze egy jó csomó szellemes tréfát, amelyeknek azonban nem egyszer igen komoly, megszívlelésre való alapja van. Hanem hát a jeles humorista örökös jókedve a komolyból is pajzán tréfát, hahotára keltő bohókás ötleteket csíhol ki, így aztán vége-hossza nem volt e szám alatt a jóízű kacagásnak. Emelte a vidám hatást a *Békés Gyula* remekül pointírozott fölolvastása; a jeles művész, ki a színpadon annyi babért aratott, a maga gazdag lelkeinek humorával a felolvasó-asztalnál is művésznék bizonyult.

Kontí József egy kedves keringőjét (a „Talmi hercegnő”-ből) *Adamek Hermin* énekelte az ő szép, erővel teljes, tisztacsengésű szoprán hangján, nagy gyönyörűséget szerzve vele a közönségnek. A lelkes tapsra, mely énekét kísérte, ő is kénytelen volt ráadásul még az „Obsitos” szerelmi kuplétját elénekelni. E kitünően sikerült szám zongorakíséretét *Alber Lujza* látta el, kiténő alkalmazkodással, pompás színezéssel.

Egyike volt az est legkiemelkedőbb számainak a *Kovácsy Miklós* szavalata. *Rudnyánszky Gyulának* „A gyáva” című megrázó költeményét adta elő drámai erővel, melynek nagy segedelmére volt a szavaló szép organuma, mélyreható, komoly fölfogása és érzésének mélysége.

Mauk Emília cimbalomjátéka fejezte be a minden ízében teljes siekrü estét. Erdélyinek egy hangverseny etüdjét époly ügyesen játszotta, mint az Erkel „Bánk bán”-jának egyvelegét. Akik a cimbalomban gyönyörködni tudnak, nem győzték eléggé dicsérni fejlett technikáját és tüzes stílusát.

Mondanunk is fölösleges, hogy ezután is, mint minden szám után, zúgott a taps és az ujrázás, így aztán csak hét óra után lett vége a gazdag és változatos programmu estnek.

A keresk. és iparkamara közgyűlése

(A husdrágaság. — Az új polgári perrendtartás. — A kassa—debrecen—temesvári vasút. — Az új élelmiszer törvény. — Debrecen építési szabályrendelete. — Az új közbérlőhídi szabályzat.)

A debreceni kereskedelmi és iparkamara ma délután tartotta ez évben ötödik közgyűlést *Szent-Királyi Tivadar* elnöklété alatt. A gazdag tárgysorozatból a következőket emeljük ki.

Az elnöki előterjesztések során *Szávay Gyula* titkár jelentést tett a kamarának a kereskedelemügyi miniszter előtt történt tisztelgéséről. A husdrágaság kérdésében mindent megtett a kamara, amit az ipar- és kereskedelem, de általában a közfogyasztás érdekei védelmére tehetett.

A polgári perrendtartás sérelmes rendelkezéseivel szemben utolsó kísérletül az összes kamarák és kereskedelmi érdekképviseltek még egy együttes memorandum fordultak a kormányhoz és ezt minden országgyűlési képviselőnek is megküldötték.

A debreceni törvényszéknél megüresedett kereskedelmi ülnöki tisztség *Debreczeni Lajossal* töltetett be.

Az O. M. B. váltóbirálóiul Debrecenben *Debreczeni Lajos* nagyiparost, *Szolokra Baghy Béla* dr. földbirtokost jelölték ki.

A debreceni iparosház keretében létesítendő tanoncotthon segélyezését a kereskedelemügyi miniszter kilátásba helyezte.

Rédei Rezső dr. titkár előadása alapján a közgyűlés a kassa—debrecen—arad—temesvári közvetlen vasút összeköttetéséről készített tanulmányt a vonal érdekeltségét képező kamarákhoz és törvényhatóságokhoz megküldte s a beérkezendő válaszokhoz képest az érdekeltségek képviselőivel annak idején értekezletet fog tartani.

Rácz Lajos dr. titkár ismertette a mezőgazdasági termények és termékek hamisítására vonatkozó törvény reformálását. Az ez ügyben, minden irányú érdekeltség bevonásával tartott szakértekezlet javaslatainak figyelembe vételével a közgyűlés e reformot úgy kívánja, hogy a ma szétszórtan meglévő joganyagunk egységes, modern külföldi jogfejlődéssel lépést tartó törvényre fejlesztesse, mely az élelmiszerek és egyéb oly használati tárgyak forgalmát szabályozza, amelyek használata az emberi egészségre közvetlen vagy közvetve hatással van. Kívánja azonban a közgyűlés, hogy e rendszabályozás a forgalom lehető legkevesebb korlátozását s megterhelését okozza, hogy egyformán mérjen elbírálásaiban a törvény minden foglalkozással ággal szemben, végül, hogy a hamisított árut jóhiszeműen vevő és eladó kereskedő a felelősséget visszaháríthassa arra a gyárosra vagy gazdára, aki a hamisítást tényleg elkövette.

A kereskedők raktáraiban foglalkozó segédeknek balesetbiztosítási kötelezettség alá bevonását a kamara a munkásbiztosítási törvényvel ellenkezőnek találván, ez ellen a kereskedelemügyi miniszterrel történt döntést kér, minthogy a törvény csak a raktárállalatok alkalmazottjairól szól, ilyenül pedig a kereskedők saját áruraktárai nem minősíthetők.

A magyar-osztrák textil kereskedelmi feltételek konvencióban megállapítása tárgyában Budapesten tartott értekezleten a kamara részt vett és e mozgalomban kiváltképpen érintett detaillista textil-kereskedők érdekei védelmére állandóan figyelmet fordít.

Radó Rezső dr. fogalmazó ismertette az Osterreichischer Export Verein által az egyéves önkéntesi jog kiterjesztése iránt indított mozgalmat. A kamara közgyűlése ipari- és kereskedelmi érdekekből szintén csatlakozik e mozgalomhoz.

Debrecen város építési szabályrendeletének az alapincézési kötelezettségre és a szobamagasság minimumának megállapítására vonatkozó intézkedéseinek módosítását szükségesnek tartja a közgyűlés, erre vonatkozó javaslatait a szabályrendelet általános revíziója alkalmával fogja megtenni.

Tárgyalta a közgyűlés *Debrecen város új közbérlőhídi szabályrendeletét*. Szükséges-

nek tartja a vágatáshoz használt felszerelések szaporítását, a jelenlegi vágatási és szemledijak meghagyását, mert a díjak emelése a husdrágaságot fokozza. A közbérlőhídi felügyelő bizottságába a husiparos érdekeltségnek helyet kér. Kívánja a nagyobb hus ipartelepek részére érkező husszállítmányok szemledijának megállapítását. Végül előadó ismertette a mult közgyűlés óta adott ipari jogi véleményeket, melyekhez a közgyűlés helyeslőleg járult hozzá.

A kisebb községek országos vásárjainak korlátozása tárgyában évek óta arra törekszik a kamara, hogy az országos vásárok száma fölöslegesen ne szaporodjék. Sajnos, hogy meglévő vásárok megszüntetése nagyon nehéz, mert szerzett jogokba ütközik. Minthogy a kamara engedélyezéséhez csak különös indokok alapján járulhat, Mándok és Hagymás-lapos községek két-két országos vásárának engedélyezését nem javasolja.

Végül *segélyeket* szavazott meg a kamara a szatmári kereskedő *továbbképző tanfolyamnak*, feltételeesen egy szolnoki hasonló tanfolyamnak. És tagul lépett be, támogatósul, az Ipartestületek Országos Szövetségébe.

A Csokonai-kör ünnepe.

Az első felolvasó ülés.

A debreceni Csokonai-kör, városunk eme illusztris irodalmi társasága ma délután nyitotta meg ez idejű felolvasó ciklusát, régi, hagyományos szokáshoz híven a nagy klusszikus költő Csokonai Vitéz Mihály születésnapjára.

A Bika szálloda fényárban uszó diszterme nagyon előkelő közönséggel telt meg s az összes páholyokból s a parterről bájos hölgyarcok mosolyogtak a felolvasó asztal felé, mikor a *Rácz-zenekar* pompás nyitánya után megjelent ott a kör tudós elnöke, *Géressy Kálmán*, hogy megtartsa elnöki megnyitóját.

Géressy Kálmántól megszoktuk már a nagyon tartalmas, klasszikus tömörségű, magas szellemi színen álló beszédeket, de az utóbbi időben ilyen igazán klasszikusan szép beszédet nem hallottunk tőle. A *Csokonai-kör* sokak által félremagyarázott céljait ismertette. Azt fejtette, hogy Debrecen a 15-ik századtól a 17-ik századig irodalmi központ volt. Ujból irodalmi központtá tenni nem lehet, de a Csokonai-kör célja: hogy itt a magyar irodalomnak egy erős bástyavárát építsék fel, elfogadván a modern haladásból mind azt, ami nemzeti irodalmunkra üdvös lehet. A beszéd igen nagy tetszést aratott.

Ezután a *Mácsai Sándor* vezetése alatt álló főiskolai énekkar énekelte el a *Tihanyi echo* nagy tetszések közt.

Egy bájos urileány, *Simonovics Rózsika* szavalata következett ezután; *Lilla* dalokat adott elő nagyon stilszerű előadásban, valóban művészi érzékkel. Harmatosan pergettek le ajkáról a bájos szerelmes poémák, a nélkül, hogy a nyelvezet klasszikus ódonasága érezhető lett volna. Az estvébe, A méhekhez s a Megkövetés című verseket szavalta el nagy tetszés mellett. Gyönyörű virágbokrétát is kapott.

Kardos Albert dr. tartott ezután igen nagy irodalmi értékű felolvasást *Arany János költszetének debreceni vonatkozásairól*. Felsorolta a nagy költő ama verseit, melyben a debreceni vásárokkal, a debreceni nagyerdővel, az ősi kollégiummal később a derék hazafias hajdu-fiúkkal, e város hazaszeretetével foglalkozik. És végül arra a konkluzióra jutott, hogy Debrecen hálátlan a költőhöz, mert még csak egy emléktábla sem jelzi, hogy Arany János itt élt, színészkedett, költősködött köztünk. A felolvasás vége azután felhívás a közönséghez, hogy indítson mozgalmat egy *Arany-szobor* létesítése érdekében.

A felolvasást zajosan megtapsolták. *Szávay Gyula*, a nagy magyar költő, a *Petőfi-Kisfaludy* társaságok illusztris tagja olvasott fel ezután az ő sajtáságos, eredeti bájjal megirt gyönyörű verseiből néhányat. Mind nagyon tetszett. A fülemile, Napihír, Jövendő hatalmak, A népvészér és bölcs király,

Szajol előtt, A népjogok, Büntett a gyufagyárban, A két leander, A Muzeumban mind-mind a legszebb alkotásai Szávaynak, de talán mégis a *Hölgyek a kirakat előtt* című költeménye után hangzott fel a legnagyobb tapsvihar. Ez volt felolvasásának fénypontja.

Annak indokolását veszi poétai tollra, hogy mért vonzódnak a nők a virágokhoz és tollakhoz. Mert maguk is virágok voltak, később pedig angyalok.

Ahányszor én kislányt látok, ki szó közt
Lengén két karját emeli,
Lelkem az angyalszárny puha pihéit
Mindig karjára képzeli.
S képzeletország ragyogó tollát mind
Rájuk adom, mint egykoron,
És magam is, — lelkekre szárnyat öltök,
Ha hozzájuk kívánkozom.
Lángfényes utcák illatos legében
Ti szép galambok, kócsagok,
Szélsimogatta lengő tollatokkal
Csak rajta hát, suhanjatok . . .

Az énekkar által előadott Csokonai-bordal után a fényesen sikerült, magas színvonalon álló felolvasóülés véget ért.

Színház és művészet.

A színház műsora.

Péntek: Kard becsülete szimmi. (C. bérlet.)

Szombat: Kard becsülete, szimmi. (A. bérlet.)

Vasárnap délután: Svihákok, operette.

Vasárnap este: Liliom Klári, népszimmi. Uj betanulással. Kis bérlet.

A KARD BECSÜLETE.

(Bemutató előadás.)

Kazaliczky Antal színészember s mint ilyen nagyon ismeri a színpadot. Brilláns a színpadi technikája s bizony nagy kár a magyar színpadokra az, hogy nem áll ezzel arányban írói kvalitása.

A kard becsülete a katonai életből van merítve s tárgya az, hogy a tisztikar nem enged meg Hertelendy Gézának (Thury Elemér), hogy feleségül vegye Öszödy Vilma (Huzella Irén), mert arról volt vőlegénye: Rozgonyi Ernő alispán (Deésy Alfréd) rossz szót beszél. Később kiderül, hogy Rozgonyi hazudott, csak azért, hogy Vilma, akit nagyon szeret elválassza Hertelendytől. De kiderül az is, hogy a megye híres gavalléjának viszonya volt Kun ezredesnével (Gazdy Aranka), akinek férje (Pataky József) újra összehívja a tisztikart, melynek tagjai újabb határozatot hoznak, rehabilitálják a szegény leányt. Rozgonyi elébb párbajt vív az ezredessel, aki megsebesül, de a feleségének nem bocsájt meg. A tisztikar nevében pedig sors-huzás után a rövidlátó Hoffmann kapitány (Borbély Sándor) vív párbajt Rozgonyival s le is lövi.

Ez az egyébként is érdekes mese nagyon érdekfeszítő, sok ötletes ravaszággal van feldolgozva, — sajnos, — sok esetben a valószínűség rovására. Az egyes jellemek is nagyon vázlatosan vannak megrajzolva s a darab nem egy jelenete erőszakolt, a vakvéletlen beavatkozására alapított.

Az előadást Zilahy Gyula rendezte, ami meg is látszott az összesen is, úgy hogy alig vettük észre a premier-lázzal pedig mindig együtt járó hibákat.

Maga az előadás már kevésbé dicsérhető. Huzella Irén huzamosabb idő óta először játszott vezető-szerepet. Ennek a nagyon szép tehetségű kis művésznőnek, aki a legszebben beszélő magyar színésznők gárdájába tartozik nehéz feladatot juttat a szerző. És Huzella Irén pompásan felelt meg a várakozásnak, kerek egészében pompás alakítást nyújtva.

A többi szerepek közül a leghálásabb a Borbély Sándoré volt, akinek diszkrét finom érzéke csak emelte a szerepbeli kvalitást s nagyon jó volt Deésy Alfréd az ő színészi egyéniségéhez méltó szerepben. Thury Elemér most is az ensemble központjában állott, kifogástalan nyújtott Kardos Géza s egy kis szerepben ez alkalommal nagyon tetszett Ná-

dor Zsiga, Gazdy Aranka előkelő játéksztílusa s Kemény Lajos különösen a becsületéről szóló axiómákat interpretálta nagyon jól.

Mark Twain és Gabrilovits Ossip. Abból az alkalomból, hogy Gabrilovits Ossip, a hírneves orosz zongoraművész a Zenekedvelők Körének november hó 23-ikán tartandó hangversenyén fellép, érdekes apróságot elevenítenek fel Mark Twainről, a nagy amerikai humoristáról. A két kiváló ember nevét tudvalevőleg azóta emlegetik együtt, mióta Gabrilovits Ossip a nagy humorista leányát feleségül vette. Mintegy két év előtt történt a dolog, amikor a lobogó temperamentumu művész diadalmas amerikai hangverseny körutjáról Mark Twain szépséges leányát magával hozta feleségül. A nagy író a világ minden részéből elhalmozták szerencsekívánatokkal, de ő ne mazért volt humorista, hogy ebből az esetből kifolyólag is az embereket meg ne kacagtassa. Épen egy küldöttség tisztelgett nála, a szónok a boldog apósjelöltnek sok szerencsét kívánt, mire Mark Twain a küldöttség legnagyobb ámulatára azt a kijelentést tette, hogy ő voltaképpen nagyon, de nagyon boldogtalannak érzi magát. Meg is mondta, hogy miért, leendő vejének ugyanis olyan és furcsa neve van — Gabrilovits Ossip — hogy ő azt ne tudja kiejteni, s így ha kérdik, azt sem tudja megmondani, hogy ki az ő veje. A küldöttség tagjai persze vigasztalni próbálták, a mi egy kis idő múlva sikerült is. — Uraim, — mondta Mark Twain emelkedett hangon — életem hátralevő részét egy nagy célnak szentelem: meg fogom tanulni leendő vőm nevét kiejteni. — A sors nem sok időt engedett neki erre, mint tudjuk, körülbelül egy félévvel ezelőtt Mark Twain meghalt. A halál volt az egyetlen dolog, melyet komolyan vett. Halála után kiderült, hogy a humor egészen jóvedelmű forrás volt, a mennyiben veje, Gabrilovits Ossip négy millió koronát örökölt utána. Hol vannak még ettől a mi humoristáink!

Kormánybiztos. (A színházi iroda jelentése.) Zilahy igazgató megvette Guthy Somának a Vígsházban nagy sikert ért új énekes műjátékát, a Kormánybiztos. A mulatót vigjáték a Cigányszerem bemutatója után kerül műsora.

Liliom Klári. (A színházi iroda jelentése.) Dóczy József érdekes népszimmi foglalkoztatja most a társulat egész személynét. A kitűnő népszimmi, melyhez a híres dalköltő e zalkalomra tizenhét új dalt írt, a következő kiosztásban kerül színpadra: Liliom Klári, Liliom Pálné, Uti Gizella, Klári Gazdy, Verus Szilassy Etel, Barna Peti Kemény, Csillag Pista, Csillag Marci Torma, Fátyol Bandi Horváth, Bogár Ágnes Bárdos I., Kohn Borbély, Kohné Rónai, Böske Arday S., Kókény Gyurka Deésy.

Svihákok. (A színházi iroda jelentése.) Vasárnap délután Ziehrer fülbemászó zenéjű szép operettje kerül színpadra mérsékelt helyárral. A két svihákot Szilassy Etel és Horváth Kálmán adják, a többi szerepet Zilahy Bárdos, Unger, Torma, Borbély, Ligeti, — Deésy adják.

HIREK.

ARANY-SZOBOR DEBRECZENBEN.

Az első adományok.

Dr. Kardos Albert, a kiváló irodalomtörténésznek, a Csokonai-kör tegnapi felolvasó ülésén megtartott felolvasását lapunk más helyén méltatjuk.

Itt csak azt említjük meg, hogy az ezen felolvasással megindított mozgalom, — melynek célja egy Arany-szobor felállítása Debreczenben, — nem maradt hatástalan.

Tegnap este ugyanis a Csokonai-kör társas vacsorát rendezett, amelyen jelen voltak a kör tisztikarának és választmányának tagjai s Debreczen íróvilága is képviseltette magát azon.

Itt nagyban ünnepelték dr. Kardos Albertet, aki az életrevaló eszmét megpendítette s felolvasásában az Arany-szoborra való adakozásra szólította fel a közönséget.

Ott nyomban felajánlotta erre a szép célra ügyészi honoráriumának egy évi részletét 100 koronát, míg Lőkövits Artur úgy a Petőfi, mint Arany Debreczenben létesítendő szobrára 1000—1000 koronát ajánlott meg a maga részéről.

Városatyá-választások. A városi törvényhatósági bizottságban négy választott tag helye üresedett meg. Pongó Lajos (Csapó-utca), Zöld Mihály (Péterfia-utca) meghaltak, Motesicky Hugó (Varga-utca), Jászai Rezső (Varga-utca) pedig eltávoztak. A tanács javasolja, hogy helyük december hó 13-án választás után töltsék be s választási elnökül ajánlja a Csapó-utcán Szabó Lajost, Bárdos Gézát és Puglig Ernőt helyettes elnökül, a Péterfia-utcán elnökül Sinka Sándort, helyettes elnökül Tóth Istvánt és Kertész Istvánt, a Varga-utcán elnökül Petzkó Ernőt, helyettes elnökül Pálffy Gábort és Jósza Vincét.

A munkapárt értekezlete. Budapesti tudósítónk jelenti, hogy a nemzeti munkapárt ma este 6 órakor értekezletet tartott. Tisza István gróf felszólalt és többek közt a következőket mondta a perrendtartásnak a könyvkivonati illetékesség reformját tartalmazó 31. szakaszra vonatkozólag: Ha a 31. szakasz pártkérdéssé tételét, feltétlenül rászavazok. Ha nyílt kérdésé tételét, felszólalok, de akkor is szavazok az eredeti szöveg mellett. Tehát ebben teremtünk tiszta helyzetet és alapot. Én éppen ezért szólaltam fel, hogy felkérjem tisztelt barátomat, a miniszterelnököt, amennyiben ő van hivatva ebben az ügyben az irányítást magához ragadni, kegyeskedjék kijelenteni, hogy pártkérdés legyen, vagy nyílt kérdés? Ha nyílt kérdés, méltóztassék kifejezést adni annak, hogy minden objektívum követheti a maga meggyőződését. Tegyük talán még hozzá: annak elkerülésével, hogy bárminő közös koncentrált akcióba, más pártokba belemenjünk. De a magunk nyilatkozatát fejtjük ki úgy, amint beszélünk és szavazunk. Azután Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök beszélt, ezeket mondván: Igaz, hogy a kormány, bizonyos érdekkörök kielégítése, vagy mondhatnám, lecsendesítése érdekében, igyekezett, olyan szöveget megállapítani, amely hivatva van minden érdeket a legjobban kifejezni. És természetesen, hogy a kormány ezt az álláspontját fenn is tartja, de senki a világon, nem fogja rossz néven venni, ha e kérdésben a kormány le is szavazna. Nyíltan kimondom, mert sokkal fontosabb érdekek tartom azt, hogy jó lélekkel szavazzon mindenki e törvény felett, minthogy egy részletkérdésben a pártfegyelmet alkalmaztassék, ami nyíltként nehezedik egyes párttagokra. Felkérem a tisztelt párttagokat, hogy méltóztassanak szavazatukat úgy adni, amint azt meggyőződésük diktálja.

A városi tisztviselők drágasági pótléka. Debreczen város költségvetésébe fel van véve a városi tisztviselők 1911. évi drágasági pótléka is. Eppen ezért a tanács nem tartja szükségesnek, hogy a drágasági pótlékot újból kérelmezzék a minisztertől, csupán azt kell kérnie a közgyűlésnek, hogy ha újévig nem hagyja jóvá a miniszter az 1911. évi költségvetést és a szervezeti szabályrendeletet sem, úgy a régi és a felemelt fizetések közti különbözetet januártól kezdve a költségvetés értelmében folyósíthassa a pénztár.

Csokonai-ünnep a kollégiumban. A főiskolai Magyar Irodalmi önképző Társulat is szépen ünnepelte Csokonai születésnapjához. A Csokonai szobornál lefolyt ünnepen Herbály Gyula elnök szép beszédet tartott, Massath Ferenc hittanhallgató pompásan szavalt, Borsy Gyula hittanhallgató pedig szép szavakban tette le az ifjuság koszorúját a szoborra. Azután felkeresték Csokonai sírját, ahol csatlakoztak a református felső leányiskola növendékeihez. Itt Kolozsvári Kiss László lendülettel szavalt, Páncél Jenő pedig koszorút helyezett el a síron szép beszéd kíséretében. Mindkét helyen az ifjuság Csokonai dalokat énekelt.

Az izraelita istentiszteletek. Az izraelita hitközség előljárósága közli, hogy a Deák-Ferenc-utcai templomban az istentisz-

telet — további rendelkezésig — a következő időben fog kezdődni: Pénteken este 4 órakor, szombaton délelőtt 9 órakor, délután fél 4 órakor, köznapokon reggel fél 7 órakor, délután 4 órakor.

Erzsébet királyné emlékezete. A debreczeni felső kereskedelmi iskola ifjusága november hó. 19-én szombaton az iskola tornatermében emlékünnepeket rendez Erzsébet királyné emlékeztetére. Az ünnepélyen az iskola vegyeskora és női énekkara énekszámokkal szerepelnek, az ünnepi beszédet Sebestyén Dezső tanár tartja, Fleischer Pál, Konczek László, Soldos Malvin tanulók szavalnak, Papolcy Margit és Eggmann Lenke pedig zongoraszámmal működnek közre. Az ünnepély délelőtt 10 órakor kezdődik.

— **Egy püspök a sajtó ellen.** Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy a kolozsvári statusgyűlésen, Majláth püspök szóba hozta a Boremeus-encyklikát, melyre vonatkozólag a következőket mondotta:

— A felháborodás a protestánsok körében onnan ered, hogy a pápa levelét kevesen olvasták figyelemmel és akik olvasták, félreértették. Ma is vannak szerzetesek és papok, akik lekicsinylik nemzetüket és a pápa ezekenek Bameust ajánlja fel példa gyanánt. A püspök kijelentette, hogy a felidézett ellentétek eloszlátása végett az encyklika szövegét megküldi a statusgyűlés tagjainak és a protestáns testvéreknek is. Kijelenti, hogy kérni fogják a protestánsokat is, hogy járuljanak hozzá a következő javaslat-hoz: Miután azt tapasztaljuk, hogy az erkölcs telen sajtó nemzetünk nagyjait sárba tapossa s a közéletet megmetyeljezi, kérjük a kormányt, hogy a hazafiatlan sajtó erkölcszűtitő törekvéseinek vessen véget.

— **Kutassy Imre temetése.** Tegnap délután ment végbe nagy részvét mellett Kutassy Imre temetése. Az elhunyt a Simonyi-utca 10. szám alatti gyászházban volt ravatalra helyezve. A temetésen rokonok, ismerősök és nagyszámu közönség volt jelen. A gyászszertartás után, mely délután 3 órakor kezdődött, imponáns menet kísérte a koszorukkal teleaggatott gyászkocsit a róm. kath. sírkertbe, ahol az elhunytat a családi sírboltban helyezték örök nyugalomra.

— **A református bérpalota ügye** lesz a törvényhatóság pénteki közgyűlésének egyik legérdekesebb tárgya. Mint jelentettük, a jog- és pénzügyi bizottság a bérpalota tervezett homlokvonalára szerint eselő s a városnak megvételre felajánlott 86 négyszögöl területet tudvalevőleg ölenként 300 korona árért javasolja megváltani. A tanács mai ülésében azt javasolja, hogy miután a bérpalota bolthelyiségei így a Hatvan-utca-ra fognak esni s azok jövedelmezősége csökkenni fog, legyen a város méltányos az egyházzal szemben s a 86 négyszögöl területet 35,000 koronáért vegye meg, tehát ölenként majdnem 400 koronájával.

— **Tolstoj nem halt meg.** A ma Debreczenbe érkező lapok legtöbbször azt jelentette, hogy Tolstoj meghalt. Most azután kiderült, hogy ez nem felel meg a valóságnak. Fővárosi tudósítónk jelentése szerint ezzel a hírrel Obolinszky herceg ültette fel a világsajtót, azt az értesítést küldvén a Reuter hírlapértékesítő ügynökségnek, hogy Tolstoj meg halt. Gróf Tolstoj nem halt meg, állapota azonban súlyos. Az orvosi konzilium megállapította, hogy a tüdőgyulladás erősen kifejlődött, a szívműködés egyre gyöngébb, de a vérköpés csökkent.

— **A református lelkészek fizetése.** A református lelkészek fizetésrendezése ügyében az öt református egyházmege lelkészeinek küldöttsége tisztelgett tegnap délután Zichy János gróf közoktatásügyi miniszternél Balczár Dezső dr. bősörményi esperes, lelkész egyesületi elnök vezetése alatt. A küldöttség tagjai voltak: Kiss Ferenc, Kocsis József, Kovách Sándor és László Zsigmond lelkészek. A kérelem az volt, hogy a református lelkészek minimális fizetése 2400 korona legyen és hogy hat ízben 200 koronás ötéves pótlékban részesüljenek. Zichy János gróf miniszter jóindulattal fogadta a küldöttséget és hangsúlyozta, hogy ő a legnagyobb szimpátiával viseltetik a református lelkészek ér-

dekei iránt és örömeire szolgálna, hogyha a fizetésrendezéstük kívánságukhoz képest teljesíthetné. Oda fog törekedni, hogy a küldöttség kérése teljesítést nyerjen.

Debreczenvidéki Takarékpénztár

m. sz.

Placz-u. 32. (volt Szedlák-ház)

Olcsó és kis részletekben visszafizethető kölcsönöket ad.

— **A szerelmes leány.** Megirtuk tegnap, hogy Horváth Julia 23 éves leány revolverrel halántékán lőtte magát szüleinek Pacsirta-utca 14. szám alatti lakásán, ahonnan a mentők a kórházba szállították. A szerencsétlen leány ma reggel 8 órakor meghalt.

Kiadó a Piac-utcán egy elegánsan butorított csinos különbejáratu szoba, előszobával. Cim a kiadóban.

— **Gyilkosságra bujtogató apa.** Masi József püspökladányi gazdálkodó és Czako Elek a püspökladányi határban szőlőszomszédok voltak. Ez év augusztus havában — mint annakidején részletesen megirtuk — a szomszédok hevesen összeszóalkoztak. Közben Masi József az apja bujtatására szaladt a házba az apja duplacsövű fegyveréért, megtöltötte és célba vette az apjával dulakodó Czakót. A fegyver eldőrdült és Czako holtan terült el a földön. Ma tárgyalta ezt a bűnügyet a törvényszék s Masi Józsefet felbujtásért egy évi börtönre, Masi Lajost pedig szándékos emberölés vétségéért nyolc havi fogházra ítélte. A vádlottak felebbezték az ítélet ellen.

„Henneberg-selyem” csakis ezt vegyen fekete, fehér és színes K 1.35-161 méterenként! blonsok és felöltökre. Bérmentve és már elvámolva a hához szállítjuk. Gazdag mintaválasztékot küldünk. — Selyemgyár Henneberg, Zürich.

— **Téli bélések bőrkeztüik,** kizárólag saját készítmény. A legolcsóbban szerezhető be Nagy Andrásnál kistemplom mellett. Ugyanott egy tanuló fizetéssel felvétetik.

— **Hunnia képei szépek! Hunnia képei olcsók! Hunnia képei tartósak! Hunnia levelezőlapjai** szenzációsak olcsóságban és kivitelben! Hunnia műterem a PIAC- és CSAPO UTCA SARKÁN az utcai oldalon van! Hunnia modern berendezésű fényképezési és festészeti műterem!

Divatos női, férfi, gyermek zsebkendők, karisnyák óriási választékban Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9. Folyton újdonságok.

— **A Polgári Takarékos és Segély Szövetkezet** Piac-u. 73., a 15-ik évtársulatra már a mai naptól kezdve igen olcsó heti befizetésekkel minden levonástól ment könnyen törleszhető kölcsönöket folyósít.

— **Mindennemű könyvkötések, bördisz-munkák, reklámcikkek stb.** Antalffy Ferencz könyvkötészetében készíttetnek Piac-u. 31.

Törvénykezés.

Aki fogatot lop. A debreczeni kir. törvényszék büntető tanács ma tárgyalta Tóth Aurél dr. törvényszéki bíró elnöklété alatt, Vámos Mihály 27 éves, debreczeni lakos bűnügyét. K. Vámos Mihály ez év június 19-én Schön Simon egylovas fogatát, mialatt a tulajdonos az indóházban tartózkodott, elhajtotta a vasuti állomásról Fehér István Várad utcai korezmája elé, ahol el is adta már a fogatot, mikor a csendőrök elfogták. A törvényszék 14 napi fogházra ítélte Vámost lopás miatt.

Elítélt tolvaj. Pikó Sándor 19 éves debreczeni téglagyári munkás mult hó 24-én föl-törte Sándor József ládáját s 130 koronát 1 zseborát és 3 óraláncot ellopott belőle. A ká-

rosult feljelentése folytán ma a törvényszék Pikó Sándort három havi fogházra ítélte.

A Debreczeni Leszámoló Bank

mint Szövetkezet

Placz-u. 49 a főpostával szemben.

Heti befizetésekkel könnyen visszafizethető olcsó kölcsönöket folyósít.

KÖZGAZDASÁG.

Ahol nem fázna a városi földek hasznosításától. Hódmezővásárhely város gazdasági bizottsága igen fontos ügyben hozott határozatot, illetőleg tett javaslatot a törvényhatósági közgyűlés elé. A városnak, mint erkölcsi testületnek, a Tisza folyó mentén 898 hold földbirtoka van, melynek hasznosítása tekintetében az a gazdasági bizottság véleménye, hogy az 50 holdas, esetleg kisebb részletekben adassék ki hasznbérbe, azzal indokolva javaslatát, hogy így a szóban forgó földbirtokért a mostaninál nagyobb bérösszeg lesz nyerhető, s a kisbirtokosoknak is mód és alkalom fog kinálkozni arra nézve hogy földet béreljenek s megélhetésüket így biztosítsák.

Terménytőzsde.

Ohvarecz E. debreczeni bizományos távirati jelentés. Budapest, 1910. nov. 17.

Készáru ártartó.

1910. októberi buza	—
1911. áprilisi buza	10.92—93
1910. májusi buza	—
1910. októberi rozs	—
1911. áprilisi rozs	7.86—87
1910. májusi rozs	—
1910. októberi zab	—
1911. áprilisi zab	8.27—28
1911. májusi tengeri	5.62—63
1910. szept. tengeri	—
1910. apr. tengeri	—
1910. augusztusi repce	—

Cigányszerelem

a legújabb és legszebb zenéjü operett.

Mikszáth Almanach,

kincses kalendárium, könyvujdonságok.

Divatos levélpapírok

CSILLAG ARTHUR

könyv és papirkereskedésében

Városháza épület.

Megbízható címtár csakis a Debreczeni Független Ujság Képes Naptárában van, ezt a nagyszabásu naptárt pedig csakis úgy kaphatja meg, ha a lapot járattja. Előfizetőinknek ingyen. Másnak még pénzért sem adjuk.

Legjobb és legszebb
Czipők Daniel czipő
műházában
TELEFON 501
Tolvaj Debreczen!
Placz-u. 49. postával szemben.

Győrfi Testvérek

uridivat-, kalap- és fehérnemű üzlete

Placz-utca 30. Dréther sörcsarnoknál szemben.

Őszi újdonságok

az összes uridivat ezikkben és pipereárukban.

Regény-csarnok.

A nyomoruság iskolája.

(Folytatás.)

— De mégis jobb így, — gondolja magában, — hiszen ama csoport leány közt talán egy sines Emmihez való társ. Szegény eszmadiák, szabók, apró hivatalnokok leányai, nem egy Nyárády kisasszonyhoz való társaság.

Mert ha az Isten segít, Emmi talán mégsem lesz kénytelen tanítóskodni. Ez a gondolat szüntelen ott lebeg a hajdani ur elméjének háttérében. De nem szól róla, tehetetlenségének érzetében hagy mindent történni, eltiéri, hogy Emmi, idáig lealacsonyítja magát, hogy tanítónőnek készüljön. Az éhség kopogtat ajtajukon s e gyöngye, vézna leánynak kell fönartani nemsokára mindhármukat, mert az apa napról-napra tehetetlenebb, az anya napról-napra betegesebb lesz.

Kissé didereg a vézna gyöngye test, a mint kilép a nedves hideg ködbe s vékony cipőcskéjén áthat a víz. Hóna alá szoritja könyveit és sietve megy néhány lépést, aztán lassabban lép és félve tekint körül.

Kezében a kis kosárka üres. Az az alma és az a darab kenyér volt ebédje. Messze lett volna innen haza menni délben, sok idő eltelik a járásban, ahelyett inkább tanul; olyankor elment a többi leány mind, Emmi háborítlan gyakorolhatja magát a zongorán.

— Miért nem megy haza, édes leányom? — szólította meg az egyik apáca, ki észrevette őt ott e szokatlan időben.

— Mi csak este hat órakor ebédelünk, — felelt a leány, kissé elpirulva.

De az apáca azt hitte, hogy igazat mond s azóta háborítlan maradhat ott Emmi a déli órák alatt.

— Szegény kis leányom! — sóhajt az apa és törülgeti szennyes zsebkendőjével a kávéház folyvást behomályosodó ablakát.

Vag ytalán szemei is homályosodnak? Azokat is törülgeti... Mégsem jön Emmi? Még sem?

Csak nézess ki gyámoltalan vén apa a ködbe, csak számlálgasd leányod lépteit. Azokat a lépteket nem számláld, melyek leányod lépteit kísérik minden este a zárdától ide a kávéház sarkáig. Azokat a suttogó szavakat nem hallod, melyeket minden este váltanak. Azt a sötét árnyékot nem látod ott a leányod oldala mellett; nem látod, hogy karjára hajlik leányod, hogy reszketve átengedi neki kezét, hogy félve, gyöngéden viszonzza kézszorítását.

— Sokáig fog elmaradni, Miklós? — Nem, nem sokáig, édes angyalom.

A sarkon elválik a férfi alak; a leány egyedül halad el a kávéház ablakai előtt. A homályon, a ködön át is megismeri a gyöngéd alakot az apa s abban a pillanatban már künn van nála.

— Fázol? — kérdezi aggódva.

A leány még mindig didereg. Sürü, finom, apró esőt szítal a köd. Az öreg letékeri nyakáról molyette sálját és leányának nyakába teríti, aztán megfogja kezét.

— Pedig milyen forró a kezed!

Emmi fázik és lázasan ég egyszerre.

— Menjünk, menjünk, — szól az öreg s magával vonja gyermekét.

A következő pillanatban egy magas, karcsu férfi lép be a kávéházba:

— Ah! Te vagy Miklós! — kiáltanak egyszerre mindnyájan a félreismert zsenik kerek asztalától.

— Mi az ördög? Hát képviselő lesz belőled? — szól a zugprókátor, oda nyujtva kezét.

— Épen az egészségedért ittunk, iszol-e velünk? — szól a kardalnok.

— Hogyne innám! — felel Tátrai Miklós.

És folytatják vacsoráig. Vacsora után Megint visszatérnek a Csongor Tihamár kávéházába és folytatják éjjel után két óráig. Nagy nap ez, a milyen egy évben egyszer akad, talán egy egész életen át egyszer akad. Diadalittasak ma mind e szegény zülött, tönkrejutott, lusta, nyomorgó ábrándozók.

(Folyt. köv.)

NYILTTÉR.

Betegség után

Az Emulsió vételénél a SCOTT-féle eljárás védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni. Utánzatoktól óvakodjunk.

erősítő szerre van szükség. Am hatékony is legyen a szer! Például a SCOTT-féle Emulsió! Próbálja meg és jelentékenyen jobban fogja magát érezni már igen csekély adagok szedése után. Ennek oka először az, hogy azon anyagok, amelyekből a SCOTT-féle Emulsió készül, tiszták és kitűnő minőségűk. Második oka pedig a SCOTT-féle gyártási eljárás, mely párját ritkítja. A

SCOTT-féle Emulsió

sokkal gyorsabban állítja helyre az egészséget, mint a közönséges csukamájolaj. A SCOTT-féle Emulsiót az orvosok e célra harminc-négy év óta rendelik. Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 f. Kapható minden gyógyszerárban.

Női zenekar

a megnagyobbított „Romény” kávéházba november 20-ától, ahol tisztán kezelt bel- és külföldi borok kaphatók.

Tisztelettel

Weisz Márkus kávé.

Szépség,

szépités a jó izlés követelménye.

Matild krém

Matild arckenőcs

Matild szappan

Matild powder

3 szluben.

Mérgmentes szépitőszerek hatásuk meglepő, levesznek minden szepőt, májfoltot stb. a bőrt finomná, 5 perc alatt felérré teszik. Tessék megpróbálni, ha nem használ, árát minden k.buvó nélkül visszaadom.

Készítők: K.

Kun István gyógyszerész.

Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában. Forrást: Tóth Béla utóda Kubek gyógyszerésznél (Tiszapalota) és Jóna és Jóna drogeriájában.

Gyümölcs fák

Legjobb ültetési ideje most ősszel van. — Egy évet nyer vele a ki gyümölcsöket ősszel ülteti.

Kiváló szép és erőteljes koronával bíró nemes gyümölcsfákat ajánlok azonnali ültetésre, mint:

Almafák

Bőrtelék

Kajszinbarakok

Őszi barack

Diófák

Eperlák

Ringló zöld

Besztercei szilva

Cs meze szilvák

Cseresznyék

Meggy

Birsék

Extra minőség válogatott magas dereku fák: 1 drb 1.20 kor. 25 darab vételnél 1.10 kor. 50 darab vételnél 1 kor. darabja. — Diófák erősség szerint. — Második és harmadik minőség 80. illetve 70 fillér.

KONTSEK GÉZA magkereskedése

és kereskedelmi kertészete

Debreczen, Kossuth-n.

Keresünk

egy tisztességes, mindenes

szakácsnét

jó fizetéssel.

Ajánlkozzanak Placz-u. 42. szám alatt az emeleten hátul.

Vonalozó
intézet.

Üzleti
könyv gyár.

Antalfy Ferencz

Placz-utca 31.

Ujjonnan berendezett müintézetem készít: Irodai könyveket, Naplót, Főkönyvet, Pénztár könyvet, Folyó számla könyvet, minden fajta segéd könyvet és vonalozásokat kifogástalan minőségben.

3 szobás lakás,

műhelynek alkalmas

Placz-utca 47. szám

december 1-től kiadó.

Értekezhetni a kiadóhivatalban.

Szegénysorsu

nők és férfiak biztos keresztet hozhatnak. Czim a kiadóban!

1805 - 1910. tk.

Árverési hirdetményi kivonat.

A püspökladányi kir. járásbíró mint tkvi. hatóság közhírré teszi, hogy Tóth Gyula debreczeni lakos végrehajtatónak Kohn Jakab végrehajtást szenvedő elleni 536 kor. 41 fill. tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyben a debreczeni kir. törvényszék (a pladányi kir. járásbíró) területén levő Püspökladány községben fekvő a püspökladányi 1711. sz. betétben A 1-2. sor. 173/2. 173/3. hrsz. 157. négyszögöl területű a beltelekben fekvő ház, udvar és kertnek Kohn Jakab 1/2-ed illetőségére 2613 koronában, a püspökladányi 1711. sz. betétben A 1. sor. sz. 173/1 hrsz. a. felvett a beltelekben fekvő háznak Kohn Jakab B. 1. a. 1/2-ed illetőségére 400 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az 1910. évi november hó 30. napján délelőtt 10 órakor a kir. járásbíró árverési termében (földszint 2. ajtó) megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is azonban a kikiáltási ár 1/4-ánál alacsonyabb áron alul eladatni nem fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy az 1881. 60. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Püspökladány, 1910. szeptember 16.

Dr. Kovács s. k. kir. albiró.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

Luczl. Mindig várom hogy mikor ír, elhiheti hogy sorsa érdekel, sokat fogunk erről még csevegni. de majd eljön még annak az ideje. Mutakozzék úgy amint azt a multba tette az elhagyatottnál.

Betöltendő.

Keresek egy fiatal kézműáros kereskedő segédet. Kirakat rendezők előnyben részesülnek. Czim Zádor Benő Hajduböszörmény.

Adás-vétel.

Luczerna 20—30 mm. eladó a Postakertben. Értekezni lehet Szentanna 3. sz. alatt.

Öt is érdeklil! Megérkeztek divat-, férfi- és nőifelöltők és télikabátok, legolcsóbban kaphatók heti vagy havi részletfizetésre, Kohn Hermann utóda **Zempliner** Arthur, Hatvan-u. 17. részlet nagyáruházában.

Budapesti Férfi szabó

készít divatos szabásu

öltönyöket 40 - 50 koronáig.

DEBRECZEN, Sas-utca 4 szám.

Ha olcsón akar ruházkodni úgy vásároljon **Schwarz** Salamon özegnél Simonffy-utca 2. Váray mellett. Nagy választék mindenféle ruhahelmékben, karchetekben, kész ruhák, pongyolák, női kabátok szőrmébeakban rendkívül olcsó árak. Czimre tessék ügyelni.

Bereczet házilag készült kapható. Czim a kiadóba.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Egy egész új varrógép elköltözés miatt olcsón eladó. Cim a kiadóban.

Hadó gázcsövek, gázlusterek, udvarba való akasztós lámpa, gázmotor. Czim a kiadóba.

Megvételre keresünk egy jó állapotban levő kézi csomagszállító kocsit. Árajánlatot a kiadóba kérek.

Makkulatur papir kapható kiadóhivatalunkban Piacz-u. 49. az emeleten.

Asztalosoknak való deszka eladó. Czim a kiadóba.

Lakás.

Lakás azonnal kiadó. Hatvan-utca 13. szám alatt, két szoba, előszoba, konyha, kamrából álló lakás villanyvilágítással azonnal kiadó. Irodának is nagyon alkalmas.

Különféle.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát **Benyás** Emil villanyerőre berendezett harisnyagyára, Debreczen, Tisza-palota.

Megnyilt!

Megnyilt!

Uj Női Confectió üzlet Uj

→ Csapó- és Rábóczy utca sarkán. ←

Saját érdeke mindenkinek **ősz** és **téli** Női-, Leányka- és Gyermekek Felöltőket **Szatmári János**

női szabó üzletéből szerezze be. **Bevásárlásnál sok pénzt takarít meg.**

„Gyöngyvirág Crème“

AZ AROKREMEK GYÖNGYE!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Sítmává, fehérré és üdvé teszi az arcot!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való krème nem zsíroz, míg az éjjelre való zsíroz. Egy tégely ára 1 korona. Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszeráránban, **DEBRECZEN.**

Köszén és tűzifa árjegyzék.

100 kg. száraz vágott fa	K 2 40
500 „ „ „ „	„ 11.—
100 „ szalon porosz köszén	„ 4.40
100 „ darabos kocsz	„ 4.20

házhöz szállítva.

Gabányi Sándor Csapó-u. 28. sz.

Telefon 449.

Egy igen csinos

kis terjedelmet elfoglaló rendkívül jó

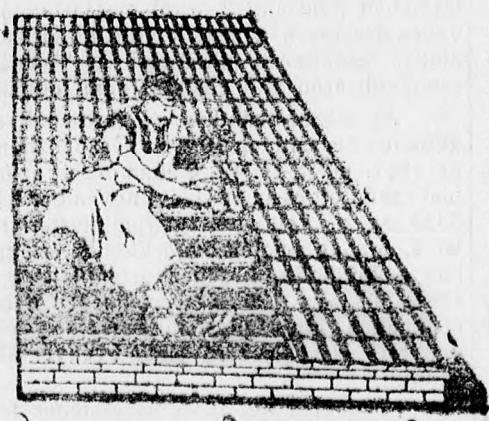
légszeszmotor

4 lóerőre, rezerva hengerrel és dugattyúval

igen olcsón eladó.

Czim a kiadóhivatalban.

Az építettő és építő közönség figyelmébe.

Már sokan tudják hogy ajánlatos az építkezésnél a Karczagi Agyag ipar termékeivel is költésvesztést csináltatni, mivel a karczagi gépcserép könnyűségénél fogva olcsóbb tetőszerkezetet igényel, ugyanis míg a kézi cserép csak 15—16 cm. széles és súlya örb.-ként 180—140 kg. addig a gépcserép 17 1/2 cm. széles és súlya örb.-ként 130—185 kg. tehát 10—12 %-al könnyebb, kézi cseréptől szükséges 43—45 örb. súlya 55—63 kg. addig □ méterenként, gép cserépből szükséges 36 örb. súlya 46 kg. Ezt után az arány még rnszabb, mivel a kézi cserép 20—25 % vizet vesz fel tehát eső után negyzet méterenként 70—80 kg. súlyu lesz addig a gépcserép csak 8—9 % vesz fel és így negyzet méterenként 50—51 kg. lesz. A nyers iszazati téglával mivel azokat 1/4, 1/2, 3/4 és 1/2 méter nagyságba is készíti fenti gyár, szép falat kapunk, melynek fenntartására sem kell gondolni. A vevő közönség kenyelmére a helybeli fakereskedésekben rakított létesítettük, de megrendelhetők gyártmányaink gyárvezetőségünkönél is vagy alábbra tulajdonosnál.

LÓWI ARMIN

Karczagi agyagipar tulajdonosnál, Széchenyi utca 23.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49. a főpostával szemben.